



วัฒนธรรมธุรกิจของชาวไทย เชื้อสายจีนในเขตเทศบาลนครหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา*

**The Business Culture of Chinese Descent Thai
People in The HatYai Metropolitan Municipality of
Songkhla Province**

อิทธิพล เพชรศิริ¹ ไพบูลย์ ดวงจันทร์²
พรพันธุ์ เขมคุณาศัย³ และณฐพงศ์ จิตนิรัตน์⁴
Itthipon Petsiri Paiboon Duangjan Pornpan Khemakunasai
and Natapong Chitniratna

* บทความวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของคณาจารย์เรื่องวัฒนธรรมธุรกิจของชาวไทยเชื้อสายจีน ในเขตเทศบาลนครหาดใหญ่

¹ นิสิตระดับปริญญาเอกสาขาวัฒนธรรมศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา 90000

² รศ., สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา 90000

³ ผศ.ดร., สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา 90000

⁴ ผศ.ดร., สาขาวิชาสังคมศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา 90000



บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่องนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาวัฒนธรรมธุรกิจของชาวไทยเชื้อสายจีน ในเขตเทศบาลนครหาดใหญ่ โดยใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และให้ความสำคัญกับการศึกษาภาคสนาม ด้วยวิธีการสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการ การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก และการสังเกต

ผลการศึกษาพบว่านักธุรกิจของชาวไทยเชื้อสายจีน มีรูปแบบการสร้างธุรกิจ 3 รูปแบบ คือ 1) สืบทอดธุรกิจเดิมของครอบครัว 2) สืบทอดประสบการณ์ทางการค้าจากครอบครัวแล้วสร้างธุรกิจใหม่ 3) เริ่มต้นธุรกิจใหม่ด้วยตัวเอง การสร้างธุรกิจทั้ง 3 รูปแบบนี้มีวัฒนธรรมธุรกิจในด้านต่าง ๆ ดังนี้ 1) ด้านคุณสมบัติเฉพาะตัว เป็นผู้ที่มีความรู้ในการเลือกแหล่งและลูกค้าทำกินที่เหมาะสม มีความซื่อสัตย์ ขยัน อดทน มัธยัสถ์อดออม อ่อนน้อมถ่อมตน นับถือบูชาเชื่อฟังคำสั่งสอนของบรรพบุรุษ ใช้ภูมิปัญญาการจัดการและมีความสนใจใฝ่รู้ 2) ด้านการสร้างความมั่นคงทางธุรกิจ มีขั้นตอนของการทำธุรกิจเป็นขั้นบันได ค่อยเป็นค่อยไปไม่ลงทุนเกินตัว สร้างความสัมพันธ์ทางการค้าด้วยระบบกงสีทั้งแบบเก่าและแบบใหม่ มีการถ่ายทอดความรู้ต่อสมาชิกครอบครัวจากรุ่นสู่รุ่น จนแตกเป็นกิจการสาขา กิจการเฉพาะส่วนตามมานอกจากนี้ยังมีการรวมกลุ่มกันเป็นสมาคมต่าง ๆ ตามสายตระกูลเพื่อเกื้อกูลกันเป็นเครือข่ายธุรกิจ 3) ด้านการบริหารธุรกิจ มีการบริหารงานด้วยความซื่อสัตย์ต่อลูกค้า พนักงานและคู่ค้า ครองใจลูกค้าด้วยความจริงใจและจำหน่ายสินค้าที่มีคุณภาพ ให้ความสำคัญกับคู่ค้ารวมถึงผู้มีส่วนร่วมสัมพันธ์ทางธุรกิจ ยึดหลักการบริหารธุรกิจที่รับผิดชอบต่อสังคม

คำสำคัญ : วัฒนธรรมธุรกิจ ชาวไทยเชื้อสายจีน

Abstract

The purpose of this study was to study the business culture of the Thai people of Chinese descent in Hatyai Metropolitan Municipality by mean of qualitative research method based on a study of documents and related research works, with emphasis on field study, and on informal interview, in-depth interview, and observation.

The finding of the study showed that the businessmen of Chinese descent made use of three forms of business building: 1) continuation of family business of old, 2) initiating a new business on the basis of the family's fount of commercial experience, and 3) starting a new business on one's own, with these various aspects of business culture: 1) regarding personal qualities, they knew how to choose a suitable business location and way of occupation, were honest, hard – working, persevering, frugal, and modest, worshipped their ancestors as well as obeyed them, meanwhile making use of wisdom of management and being endowed with curiosity to learn; 2) concerning the establishment of business security, ladder steps were followed in conducting business, with gradual movement forward and no overinvestment; trade relations were fostered through a kind of communal system both old and new; knowledge was transmitted among family members from generation to generation, resulting in branch and specialized operations; besides, associations were formed on family basis for mutual support toward business networks; 3) with reference to business administration, honesty was observed relative to oneself, clients, workers, and trade partners, with clients being won through honest and sale of quality goods, and with trade partners as well as those connected by business being given fair deal, meanwhile subscribing to business administration principles observing public responsibility.

Keywords : Business Culture, Chinese-Thai People

บทนำ

คนจีนเดินทางมาเมืองไทยตั้งแต่สมัยที่มีความสัมพันธ์ในระบบบรรณาการระหว่างไทยกับจีน ในสมัยสุโขทัย เข้ามาทำมาหากินตั้งหลักปักฐานและมักแต่งงานกับหญิงไทย จนผสมกลมกลืนไปกับสังคมไทยในที่สุด ชาวจีนเหล่านี้มีความขยัน อุตสาหะ อดทน หนักเอาเบาสู้ ทำงานทุกอย่างตั้งแต่กสิกรรม งานโยธา รับจ้างทั่วไป ขายแรงงานตามท่าเรือและโรงสี ทำเหมืองแร่ ต่อเรือ เดินเรือ ค้าขาย ทำขนม ขายของชำ (ประพิน มโนมัยวิบูลย์, 2554) เมื่อชาวจีนอพยพไปตั้งถิ่นฐานอยู่ที่ใดก็ได้ปรับตัววัฒนธรรม วิถีชีวิต แนวคิด และขนบแบบแผนของสังคมชาวจีน และนำความรู้เรื่องมาสู่เมืองนั้น ๆ เช่นเดียวกับชาวจีนที่อพยพมาตั้งรกรากอยู่ในเขตเทศบาลนครหาดใหญ่ มีพื้นฐานมาจากบรรพบุรุษซึ่งเป็นแรงงานในการก่อสร้างรางรถไฟสายใต้ในสมัยรัชกาลที่ 5 เมื่อการก่อสร้างรางรถไฟแล้วเสร็จ ชาวจีนเหล่านั้นต่างพากันตั้งถิ่นฐานอยู่ในพื้นที่อำเภอหาดใหญ่เป็นจำนวนมาก มีผลให้หาดใหญ่กลายเป็นชุมชนเมืองของชาวจีนที่สำคัญแห่งหนึ่งในประเทศไทย และชาวจีนโพ้นทะเลเหล่านี้เองที่มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการขับเคลื่อนความเจริญมาสู่หาดใหญ่นับตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน (ศุภการ สิริไพศาล และคณะ, 2548)

ธุรกิจใหญ่ ๆ ในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา อันได้แก่ ธุรกิจโรงแรม บิมน้ำมัน ธุรกิจค้าวัสดุก่อสร้าง ธุรกิจค้าส่ง - ค้าปลีก ธุรกิจตัวแทนจำหน่ายและบริการด้านยานยนต์ ล้วนมีพื้นฐานหรือจุดเริ่มต้นมาจากชาวจีนดั้งเดิมที่ได้สะสมทุนไว้แทบทั้งสิ้น แต่ไม่ว่าหาดใหญ่จะเจริญมากขึ้นเพียงใดชาวจีนสามารถปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลง และยังคงรวมกลุ่มกันอย่างเหนียวแน่นเพื่อรักษาความสามารถในการแข่งขันเพื่อธุรกิจและองค์กรของตนให้เจริญรุ่งเรืองอย่างต่อเนื่อง โดยมีลูกหลานที่เป็นชาวไทยที่มีเชื้อสายชาวจีน รับการสืบทอดวัฒนธรรมทางความเชื่อ ความคิดและการดำเนินวิถีชีวิตทั้งในบริบททางการค้าและความอยู่รอดปลอดภัยในสังคม จึงทำให้วัฒนธรรมทางธุรกิจของจีนเป็นที่สนใจของคนทั่วโลก และถูกอ้างว่าเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ธุรกิจของคนจีนประสบความสำเร็จ (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2555)

ดังนั้น งานวิจัยนี้จึงศึกษาวัฒนธรรมธุรกิจของชาวไทยเชื้อสายจีน ในเขตเทศบาลนครหาดใหญ่ โดยเน้นรูปแบบการสร้างธุรกิจและวัฒนธรรมธุรกิจเป็นหลัก อันจะเป็นประโยชน์สำหรับนักธุรกิจและประชาชนทั่วไปในสังคมรวมถึงคุณประโยชน์ทางการศึกษาและวิชาการ และเป็นข้อมูลและแนวทางในการทำธุรกิจให้สอดคล้องกับสิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรมและให้ประสบความสำเร็จและยั่งยืนตลอดไป

ระเบียบวิธีการศึกษา

ผู้วิจัยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative approach) และให้ความสำคัญกับข้อมูลภาคสนาม (field research) ด้วยวิธีการสัมภาษณ์นักธุรกิจที่ประสบความสำเร็จและมีประสบการณ์ มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักในท้องถิ่นเป็นอย่างดี โดยการสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการ (informal interview) สัมภาษณ์แบบเจาะลึก (in – depth interview) ทั้งในด้านพฤติกรรมและกิจกรรม รวมถึงเปิดโอกาสให้ผู้ให้ข้อมูล ได้เสนอแนวความคิด เล่าเรื่องหรือให้ข้อมูลอย่างใดอย่างหนึ่งของผู้ประกอบการ เจ้าของกิจการ ผู้ทำธุรกิจขนาดย่อม และบุคคลที่เกี่ยวข้องทั่วไป โดยกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ นักธุรกิจชาวไทยเชื้อสายจีนในเขตเทศบาลนครหาดใหญ่ จำนวน 10 ตระกูล นอกจากนี้ ยังนำผลงานวิจัยต่าง ๆ มาประกอบการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเช่นกัน

ผลการศึกษาและการอภิปรายผล

จากการศึกษาวัฒนธรรมวัฒนธรรมธุรกิจของชาวไทยเชื้อสายจีนในเขตเทศบาลนครหาดใหญ่

ผลการศึกษาสามารถสรุปได้ 2 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1. รูปแบบการสร้างธุรกิจ พบว่านักธุรกิจชาวไทยเชื้อสายจีน ในเขตเทศบาลนครหาดใหญ่ สร้างธุรกิจมาจาก 3 รูปแบบ ดังต่อไปนี้

1) สร้างธุรกิจจากการสืบทอดธุรกิจของครอบครัว ซึ่งเป็นโอกาสและความโชคดีที่ทายาทธุรกิจไม่ต้องเริ่มต้นการเป็นเจ้าของธุรกิจจากศูนย์ จึงทำให้เจ้าของกิจการที่สืบทอดธุรกิจของครอบครัวมีโอกาสประสบความสำเร็จได้ง่ายกว่าผู้เริ่มต้นธุรกิจใหม่ ทั้งนี้ เนื่องมาจากการถ่ายโอนความรู้ (knowledge transfer) จากสมาชิกครอบครัวจากรุ่นก่อน ๆ สู่รุ่นหลัง ซึ่งเป็นวัฒนธรรมหนึ่งในการดำเนินธุรกิจของชาวไทยเชื้อสายจีน ส่งผลทำให้ผู้สืบทอดธุรกิจครอบครัวประสบความสำเร็จในการเป็นเจ้าของธุรกิจได้ไม่ยาก สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ จันทิมา สมรรถบุตร (2553) ที่กล่าวว่าผู้สืบทอดธุรกิจครอบครัวมีโอกาสที่จะประสบความสำเร็จในการเป็นเจ้าของธุรกิจมากกว่าผู้เริ่มต้นธุรกิจใหม่ นอกจากนี้ ยังสามารถรักษาความสัมพันธ์ของครอบครัว รวมถึงสร้างโอกาสในการขยายธุรกิจต่อไปในอนาคต

เจ้าของกิจการในเขตเทศบาลนครหาดใหญ่ ที่ประสบความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจโดยสืบทอดธุรกิจของครอบครัว เช่น สมบูรณ์ พงษ์เลิศนภาพกร เจ้าของโรงแรมเอเชียน หาดใหญ่ เป็นทายาททางธุรกิจของกังส์แสง ศรีสวัสดิ์นุภาพ ซึ่งมีบริษัทในเครือชาย ได้แก่ บริษัทกังส์แสงศรีสวัสดิ์ จำกัด บริษัทกังส์แสงอุตสาหกรรม จำกัด บริษัทกังส์แสงสุขภัณฑ์ จำกัด บริษัทกังส์แสงเครื่องมือและเครื่องจักรกล จำกัด และโรงแรมเอเชียน หาดใหญ่ โดยมอบให้สมบูรณ์ พงษ์เลิศนภาพกร บุตรชายคนโต ซึ่งใช้นามสกุลของพี่ชายของ กังส์แสง บริหารโรงแรมเอเชียน ซึ่งรวมอยู่กับบริษัทศรีสวัสดิ์อุตสาหกรรม จำกัด สมบูรณ์ พงษ์เลิศนภาพกร (สัมภาษณ์ :

14 มีนาคม 2556) กล่าวว่า “ที่ตั้งโรงแรมเอเชียนในปัจจุบัน เดิมเป็นโกดังของร้านกังสแลง ซึ่งเป็นธุรกิจค้าวัสดุก่อสร้างที่เปิดดำเนินการมาตั้งแต่รุ่นบิดา หลังจากตนสำเร็จการศึกษาด้านวิศวกรรมศาสตร์ จากมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จึงตัดสินใจสร้างโรงแรมเอเชียน หาดใหญ่ ใน พ.ศ. 2530 มีพนักงานรวมกว่า 90 คน” สมบูรณ์ พงษ์เลิศนภากร มองว่าความสำเร็จในธุรกิจของตัวเองอยู่ที่ความมีชื่อเสียงเดิมตั้งแต่รุ่นบิดา และการมีธุรกิจค้าวัสดุก่อสร้างของตนเอง เป็นความได้เปรียบในการทำธุรกิจโรงแรมของตัวเอง เนื่องจากใช้ต้นทุนการก่อสร้างที่ต่ำกว่าคู่แข่ง

ธรรมนูญ โกวิทยา กรรมการผู้จัดการใหญ่ บริษัทพิธานพาณิชย์ จำกัด เป็นผู้สืบทอดธุรกิจรุ่นที่ 3 ของบริษัทพิธานพาณิชย์ จำกัด ซึ่งก่อตั้งโดยหลวงพิธานอำนวยกิจ และเติบโตอย่างรวดเร็วด้วยฝีมือในการทำการค้าของวิเชียร โกวิทยา อดีตนายกเทศมนตรีหาดใหญ่ ซึ่งเป็นลูกเขยของหลวงพิธานอำนวยกิจ และเป็นบิดาของธรรมนูญ โกวิทยา จากประสบการณ์การบริหารงานด้วยแนวคิดในการทำตลาด ด้วยการตอบสนองตามความต้องการของตลาด ให้สอดคล้องกับผู้บริโภค โดยมองลูกค้าเป็นผู้มีพระคุณ ต้องให้บริการที่ดี ได้รับการสืบทอดจากรุ่นสู่รุ่น ทำให้ธุรกิจในกลุ่มบริษัทพิธานพาณิชย์ก้าวหน้าแตกเป็นกิจการสาขา เฉพาะในเขตเทศบาลนครหาดใหญ่มี 2 สาขา คือ สาขาถนนเพชรเกษม และสาขาลพบุรีราเมศวร์ และแตกเป็นกิจการเฉพาะที่ทำธุรกิจ ซื้อ-ขาย รถยนต์มือสอง ในนามโตโยต้าซัวร์ โดยมี “ธิดิ โกวิทยา” หนูนุ่มรุ่นใหม่ไฟแรง บุตรชายของ “ธรรมนูญ โกวิทยา” เป็นทายาทรุ่นที่ 4 ของตระกูลโกวิทยา เข้ามาเป็นผู้บริหาร นับว่าเป็นนักธุรกิจรุ่นใหม่ ซึ่งเป็นทายาททางธุรกิจของตระกูลโกวิทยา ที่จะเข้ามาช่วยทำให้ธุรกิจในกลุ่มพิธานพาณิชย์ ก้าวไปอย่างไม่หยุดยั้ง

ชาญ สีสภรณ์ เจ้าของโรงแรมคิงส์ หาดใหญ่ เป็นทายาททางธุรกิจของซิม สีสภรณ์ ที่เริ่มทำธุรกิจโรงพิมพ์ไทยนา ตั้งแต่หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ต่อมาใน พ.ศ.2507 ได้หันมาลงทุนธุรกิจโรงแรมคิงส์ หาดใหญ่ ซึ่งเป็นโรงแรมที่ตั้งอยู่ใจกลางเมืองหาดใหญ่ ชาญ สีสภรณ์ (สัมภาษณ์ : 11 มีนาคม 2556) กล่าวว่า “หลังจากสำเร็จการศึกษาจากคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ได้เข้ามาบริหารโรงแรมคิงส์ หาดใหญ่ เปิดกิจการมาตั้งแต่รุ่นคุณพ่อ และหลังจาก คุณเผชญี พี่ชายคนโตเสียชีวิต คุณชาญ จึงสืบทอดการบริหารกิจการของตระกูลต่อมาจนถึงปัจจุบัน”

วัฒนา อังสนากุล เจ้าของโรงแรมยงดีและศูนย์การค้ายงดี เป็นทายาททางธุรกิจของ จูมิ่ง แซ่ฮั่ง เริ่มธุรกิจโดยขายเสื้อโหล ตัดเอง ขายเอง ซื้อผ้ามาเอง ต่อมาธุรกิจดีขึ้นก็จ้างเย็บแล้วจึงหันมาทำธุรกิจโรงแรม วัฒนา อังสนากุล (สัมภาษณ์ : 13 กรกฎาคม 2556) กล่าวถึงการเริ่มต้นธุรกิจของตนเองว่า “หลังจากตนเองเรียนจบจากโรงเรียนมหาวชิราวุธ สงขลา แล้วไปศึกษาต่อที่ประเทศไต้หวัน หลังจากนั้นก็กลับมาช่วยดูแลกิจการของโรงแรมยงดี ซึ่งเป็นธุรกิจของครอบครัวที่เริ่มดำเนินการมาตั้งแต่รุ่นคุณพ่อ” และฉายภาพให้เห็นถึงความเป็นมาของโรงแรมยงดีและศูนย์การค้ายงดีว่า “โรงแรมยงดีเปิดดำเนินการมาตั้งแต่ พ.ศ. 2511 เป็นโรงแรมที่สูงที่สุดในหาดใหญ่ในขณะนั้น (สูง 9 ชั้น) มีจำนวนห้องพัก 104 ห้อง ต่อมาใน

พ.ศ. 2530 ไฟไหม้ครั้งใหญ่ในหาดใหญ่ พ่อค้า - แม่ค้า ในตลาดสันติสุขที่ได้รับผลกระทบจากไฟไหม้ ไม่มีที่ค้าขาย โรงแรมยงดีจึงจัดสรรพื้นที่ชั้นล่างเป็นศูนย์การค้ายงดี เป็นศูนย์การค้าติดแอร์แห่งแรกในหาดใหญ่ มีแผงให้เช่า 50 แผง” นอกจากนี้โรงแรมยงดีทำธุรกิจโรงแรมและศูนย์การค้าแล้วยังเป็นแหล่งแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศที่ได้รับความนิยมและมีชื่อเสียงติด 1 ใน 3 ของหาดใหญ่

กวิศพงษ์ สิริธนนท์สกุล เจ้าของบริษัท เค แอนด์ เค ซูเปอร์ค้าส่งหาดใหญ่ 2009 จำกัด เป็นธุรกิจขายสินค้าอุปโภค บริโภค ที่ได้รับการสืบทอดธุรกิจมาจากรุ่นพ่อแม่ ที่ทำธุรกิจยี่ปั่ว กวิศพงษ์ สิริธนนท์สกุล (สัมภาษณ์ : 20 มีนาคม 2556) กล่าวว่า “เดิมคุณพ่อและคุณแม่ขายสินค้าเร่ตามตลาดนัด จนกระทั่ง พ.ศ.2515 เริ่มขายส่ง และเลิกขายตามตลาดนัด โดยเปิดเป็นร้านค้า 1 คูหา ณ บ้านเลขที่ 41/7 ถนนประชามย์ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ใช้ชื่อว่า “ร้านโกว๋ยฮั่ว” ต่อจากนั้นก็ได้ซื้อรถ 4 ล้อ กระบะมาสด้ามา 1 คัน เพื่อบริการจัดส่งสินค้าให้กับลูกค้าในอำเภอใกล้เคียง ต่อมาได้ขยายกิจการโดยซื้อรถ 4 ล้อใหญ่ จนถึง 6 ล้อใหญ่ และขยายพื้นที่จัดส่งสินค้าให้กับลูกค้าในจังหวัดใกล้เคียงคือสตูล และพัทลุง ต่อจากนั้นก็เปิดสาขาที่ ถนนมนตรี 1 ตลาดปลาซ่า ใช้ชื่อว่า โกว๋ยฮั่ว สาขา 1 เพื่อบริการลูกค้าขายปลีกในย่านตลาดสดปลาซ่าและตลาดกิมหยง ต่อมาใน พ.ศ. 2523 ก็ได้ขยาย ณ พื้นที่ถนนสามชัยโดยสร้างโครงสร้างเป็นโกดังสินค้าใช้พื้นที่ประมาณ 1 ไร่เศษ และได้เป็นตัวแทนจำหน่ายสินค้าให้กับบริษัทคอลเกตปาล์มโอลีฟ จำกัด และบริษัทสหพัฒน์ปิบลุย จำกัด โดยดูแลพื้นที่ 3 จังหวัด คือ สตูล พัทลุง และสงขลา ต่อมาเมื่อ พ.ศ. 2535 คุณกิตติพล และคณะพี่น้องได้ปรึกษากันว่าธุรกิจค้าส่งที่เรากระทำกันอยู่ความเสี่ยงสูง และโอกาสจะโตมีน้อย จึงมีมติปรับพื้นที่ของโกดังบางส่วนมาตกแต่งใหม่ปรับพื้นที่ติดกระจก ติดฝ้า ติดไฟ และทำโลโก้ใหม่ ใช้ชื่อว่า เค แอนด์ เค ซูเปอร์ค้าส่ง ทำธุรกิจค้าปลีกในราคาส่ง เริ่มเปิดทำการวันที่ 16 ธันวาคม 2535 โดยเริ่มแรกมีพนักงานทั้งหมด 25 คน เรียกได้ว่าคุณกิตติพล เป็นผู้ก่อตั้งบริษัท เค แอนด์ เค ซูเปอร์ค้าส่ง

จากการได้รับการถ่ายทอดธุรกิจและการสร้างความร่วมมือทางความคิดของสมาชิกในครอบครัวจึงทำให้ หก. เค แอนด์ เค ซูเปอร์ค้าส่ง สามารถดำเนินธุรกิจได้อย่างมั่นคงและเติบโตมาจนถึงทุกวันนี้

2) สืบทอดประสบการณ์ทางการค้าจากตระกูลแล้วมาสร้างธุรกิจใหม่ของตัวเอง แม้ว่าเจ้าของธุรกิจกลุ่มนี้ไม่ได้สืบทอดกิจการมาจากครอบครัว แต่พวกเขาเหล่านั้นก็มีประสบการณ์จากธุรกิจเดิมของครอบครัว อันจะนำมาสร้างฐานที่มั่นคงให้กับธุรกิจใหม่ของตนเองจนประสบความสำเร็จ เช่น สวัสดิ์ ลีทเวทิน เจ้าของบริษัทสหสูงไทยอุตสาหกรรม จำกัด สวัสดิ์ ลีทเวทิน (สัมภาษณ์ : 13 มีนาคม 2556) กล่าวว่า “เริ่มประกอบการค้าในรุ่นบิดาเป็นร้านตัดเย็บเสื้อผ้า ชื่อ “ไทยสวัสดิ์” (เหมยแก้ว) ใน พ.ศ. 2500 และก่อตั้งร้านชวนศิลป์ (ต้าชวน) ในปี 2510 ณ เลขที่ 47/4 ถนนนิพัทธ์อุทิศ 3 อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เป็นร้านแพรรณ (ผ้าหลา) จนปี 2540 ดอกเบี้ย ธนาคารสูงถึง 18% กิจการมีภาระ

หนักกับคู่ค้า ในสำเพ็งจำนวนมาก และฝ่าฝืนวิกฤติ ผ่อนชำระหนี้ให้เจ้าหนี้ทุกราย โดยการปรับเปลี่ยนจากขายผ้าหยา มาเป็นตัดเย็บผ้าโหลและจำหน่ายเสื้อผ้าสำเร็จรูป และผ่านประสบการณ์ในธุรกิจหลากหลายรูปแบบ ทั้งส่งออกผลไม้และธุรกิจเสื้อผ้า กระเป๋าหนังส่งออก ในวันที่ 12 พ.ค. 2530 เปิดกิจการบริษัทสหอุทไทยอุตสาหกรรม จำกัดโดยการเช่าโรงงานร้างทำตะปูเดวิท ที่ถนนนิพัทธ์อุทิศ 2 และต่อมาก็หันมาดำเนินการผลิตถุงพลาสติก ต่อมาในปี 2540 จึงตัดสินใจซื้อที่ดินเนื้อที่ 6 ไร่ ราคาประมาณ 6 ล้านบาท ออกแบบก่อสร้างโรงงานด้วยตนเอง ใช้เงินเริ่มต้นทั้งหมดประมาณ 30 ล้านบาท ณ อาคารโรงงานเลขที่ 300/7 หมู่ 5 ตำบลพังลา อำเภอสระเค็ด จังหวัดสงขลา คนงานประมาณ 70 คน”

จากปัญหาและอุปสรรคในการทำธุรกิจตัดเย็บเสื้อผ้าและขายผ้าหยาในรุ่นพ่อแม่ ถูกถ่ายทอดเป็นประสบการณ์ให้คุณสวัสดิ์ใช้เป็นฐานในการสร้างธุรกิจของตัวเองด้วยความขยันหมั่นเพียร อีกทั้งคำสอนของพ่อ ให้ความซื่อสัตย์สุจริตต่อตนเองและผู้อื่น ทำให้คุณสวัสดิ์ประสบความสำเร็จและดำเนินกิจการ มาจนถึงทุกวันนี้

3) เริ่มต้นธุรกิจใหม่ด้วยตัวเอง เจ้าของธุรกิจกลุ่มนี้ เริ่มต้นการเป็นเจ้าของธุรกิจโดยไม่มีพื้นฐานและประสบการณ์ทางการค้ามาก่อน โดยเรียนรู้และสั่งสมประสบการณ์ ด้วยการเป็นลูกจ้างในกิจการอื่นๆ มาก่อน จนในที่สุดบุคคลเหล่านี้สามารถสร้างฐานะ สร้างความมั่งคั่งทางธุรกิจจนประสบความสำเร็จ ดังตัวอย่างเช่น สนั่น หอมอรุณ เจ้าของบริษัทมิตรสยาม อินเตอร์เอนจิเนียริง เซ็นเตอร์ หาดใหญ่ (1987) จำกัด เป็นศูนย์รวมสรรพสินค้าทางด้านเครื่องมือ เครื่องจักรกลทางการเกษตร สนั่น หอมอรุณ (สัมภาษณ์ : 8 เมษายน 2556) กล่าวว่า “ก่อนที่จะเป็นเจ้าของกิจการอย่างทุกวันนี้ ผ่านประสบการณ์ทำงานหลายอาชีพ ตั้งแต่ลูกจ้างร้านอาหาร ขายกาแฟ เลี้ยงสุกร ช่างกลึง ช่างพิมพ์ ตัวแทนจำหน่ายรถจักรยานและรถจักรยานยนต์ พนักงานขายส่งอะไหล่ยนต์ทั่วประเทศ ต่อมาได้ก่อตั้ง บริษัทมิตรสยามอินเตอร์ เอนจิเนียริง เซ็นเตอร์ หาดใหญ่ (1987) จำกัด ขึ้นในปี 2530 และดำเนินการมาจนถึงปัจจุบันนี้”

แสงฟ้า อาตมประสังสา เจ้าของบริษัท เอ.เอส.พี. มอเตอร์เซลส์ จำกัด และห้างหุ้นส่วนจำกัด เอส.พี.ฟูโซ่ ประกอบธุรกิจด้านอะไหล่ยนต์และเป็นตัวแทนจำหน่ายหัวแก๊สรถยนต์บรรทุกทุกหลักถึงสิบล้อ ตัวแทนจำหน่ายรถยนต์บรรทุกทุกจากประเทศจีน แสงฟ้า อาตมประสังสา (สัมภาษณ์ : 11 กุมภาพันธ์ 2556) กล่าวว่า “เริ่มกิจการค้าในปี 2509 ชื่อ ห้างหุ้นส่วนจำกัด แสงฟ้าอะไหล่ยนต์ (จีน หัว ซี เซอ ฉี เฉียง หัง) โดยบ่มเพาะประสบการณ์ทางการค้าจากเครือญาติ เริ่มธุรกิจจากการใช้ทุนของบิดาจำนวน 1 แสนบาท ในการซื้อสินค้า และเช่าอาคาร เลขที่ 41 สาย 1 ต่อมาได้ซื้ออาคารและมาดำเนินการธุรกิจในบ้านเลขที่ 48 สาย 1 มีพนักงานเริ่มต้นจำนวน 15 คน และมาขยายขายสร้างบริษัท เอ.เอส.พี. มอเตอร์เซลส์ จำกัด ในปี 2550 โดยสร้างอาคารโชว์รูมและโกดังที่ 86 ถนนสายเอเชีย – นาหม่อม ตำบลบ้านพรุ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เป็นตัวแทนจำหน่ายหัวแก๊สรถยนต์บรรทุกทุกหลักถึงสิบล้อ มีพนักงานรวม 18 คน และล่าสุดเปิดกิจการ ห้างหุ้นส่วนจำกัด เอส.พี.ฟูโซ่ เป็นตัวแทนจำหน่ายรถยนต์บรรทุกยี่ห้อฟูโซ่ (FUSO) จากประเทศจีน”

ไพสิฐ บุญวรกิจ เจ้าของห้างหุ้นส่วนจำกัด ศิริเรขชิ่ง และบริษัทเอเชียแพค อิมพอร์ต เอ็กซ์พอร์ต (ไทยแลนด์) จำกัด ดำเนินธุรกิจด้านผลิตภัณฑ์และอุปกรณ์ตกแต่งรถจักรยานและจักรยานยนต์ครบวงจร ไพสิฐ บุญวรกิจ (สัมภาษณ์ : 21 มกราคม 2556) กล่าวว่า “คนเราต้องมี สี่ง่่ง คือ เก่งงาน เก่งคน เก่งความคิด และเก่งดำเนินชีวิต ผมผ่านชีวิตการเป็นลูกจ้างมานาน เคยเป็นช่างมอเตอร์ที่ร้านมิตรมอเตอร์ สาย 3 หาดใหญ่ มา 1 ปี เป็นลูกจ้างไฟฟ้าร้านคาเซ่หาดใหญ่ 3 ปี และเป็นพนักงานส่งสินค้าในร้านปักษ์ใต้พาณิชย์ ซึ่งเป็นตัวแทนจำหน่ายเครื่องตีตราสิ่งทอ ทำงานตั้งแต่อายุ 15 ปี และมาเปิดกิจการร้านศิริยานยนต์ในปี 2515 เป็นร้านบริการซ่อม จักรยานยนต์ และเปิดกิจการ ห้างหุ้นส่วนจำกัด ศิริเรขชิ่ง ในปี 2526 ทำเลเลขที่ 25/1-3 ถ.ศรีภูวนารถ ตำบลหาดใหญ่ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา มีคนงาน 12 คน และเปิดกิจการในเครือมาเท่นไบท์และบริการจำหน่ายอะไหล่รถแต่งรถจักรยานและจักรยานยนต์ครบวงจรในปี 2542 และบริษัทเอเชียแพค อิมพอร์ต เอ็กซ์พอร์ต (ไทยแลนด์) จำกัด ในปี 2546”

สุภาพ จิรณกิจ เจ้าของบริษัทเอส เค ลาเท็กซ์ จำกัด ดำเนินธุรกิจค้าขายยางขึ้น ตั้งอยู่ตำบลท่าช้าง อำเภอบางกล่ำ จังหวัดสงขลา สุภาพ จิรณกิจ (สัมภาษณ์ : 12 กรกฎาคม 2556) ปัจจุบันอายุ 81 ปี ฉายภาพในวัยเด็กและประวัติความเป็นมาของบริษัท เอสเค ลาเท็กซ์ จำกัด ให้ฟังว่า “ตนเป็นคนจีนแต้จิ๋ว (แซ่เตียว) เตี้ยมาจากเมืองจีน พอผมอายุ 7 ขวบ ตามพ่อไปอยู่เมืองจีน กลับมาหาดใหญ่ ตอนอายุ 21 มาอยู่กับน้ำที่สาย 2 ทำจับห่วย ชื่อร้านหลี่ ฮ่ง เฮง ขายของในร้านอยู่ 3-4 ปี แล้วไปอยู่กับน้ำหญิงทำสวนยางที่คลองแงะ ตั้งแต่อายุ 24-39 ปี จึงเริ่มทำน้ำยางขึ้น เนื่องจากการไปดูการทำฟองน้ำ และมองเห็นว่าการทำน้ำยางขึ้น ประหยัดเวลากว่าการทำยางแผ่น เพราะไม่ต้องเสียเวลาให้น้ำยางนอน (แข็งตัว) ซึ่งการทำยางแผ่นต้องใช้เวลามากกว่าทำให้ขาดทุนเวลา แต่ได้เงินพอ ๆ กับการทำน้ำยางขึ้น จึงเริ่มทำน้ำยางขึ้น โดยร่วมหุ้นกับชาวไทยเชื้อสายจีนด้วยกันจำนวน 12 คน ด้วยเงินลงทุน 7 แสนกว่าบาทและจดทะเบียนเป็น ห้างหุ้นส่วนจำกัด การยางคลองแงะ มีโรงงานหลังเล็ก ๆ 25 เมตร มีที่ 4 ไร่ มีเครื่องแยก เครื่องเดียว ตอนหลังจดทะเบียนเป็นบริษัท เอส เค ลาเท็กซ์ จำกัด ปัญหาในการทำน้ำยางขึ้น เมื่อก่อนทำยาก ซื้อเครื่องจักรเครื่องเดียว ทุนก็หมดแล้ว ต่อมาขยายกิจการไปเปิดที่ระยอง ชลบุรี ภูเก็ต และหลาย ๆ บริษัท รวมกันเป็นบริษัทไทยรับเบอร์ (Thai Rubber) โดยมีคุณสุภาพเป็นประธาน ถือหุ้น 40% กรรมการ 1 คนมี 1 เสียง ไม่นับหุ้น ต่อมาก็ผันไปเล่นหุ้น แต่มีปัญหาที่เคยกลับมาทำบริษัท เอส เค ลาเท็กซ์ จำกัด

ส่วนที่ 2 วัฒนธรรมธุรกิจ หรือวิถีการดำเนินธุรกิจของชาวไทยเชื้อสายจีน ซึ่งประกอบไปด้วย 3 ด้านคือ

2.1 ด้านคุณสมบัติเฉพาะตัว พบว่านักธุรกิจชาวไทยเชื้อสายจีนส่วนใหญ่ มีคุณสมบัติคือ

1) เป็นผู้ที่มีความรู้ในการเลือกแหล่งและลู่ทางทำกินที่เหมาะสม ชาวไทยเชื้อสายจีนหลายตระกูลที่เล็งเห็นว่าหาดใหญ่มีความเหมาะสมที่จะทำธุรกิจ จึงย้ายเข้ามาก่อร่างสร้างตัว ประกอบธุรกิจในเขตเทศบาลหาดใหญ่ ดังตัวอย่างการย้ายเข้ามาทำธุรกิจในหาดใหญ่

ของกลุ่มธุรกิจในเครือพิจานพาณิชย์ ที่ต้นตระกูลเดิมมาจากจังหวัดปัตตานี มองเห็นว่าหาดใหญ่เป็นชุมทาง เป็นเมืองเปิด รัฐบาลมีการส่งเสริมให้ทำธุรกิจอย่างเสรี จึงทำให้ตัดสินใจมาทำธุรกิจที่หาดใหญ่ เช่นเดียวกับกลุ่มธุรกิจในเครือกึ่งแสงศรีสวัสดิ์สินภาพที่ต้นตระกูลมาจากจังหวัดนครปฐม และมองเห็นว่าภาคใต้มีความอุดมสมบูรณ์มากกว่าภาคกลาง จึงทำให้ตัดสินใจมาทำธุรกิจที่สงขลา ต่อมาจึงย้ายเข้ามาที่หาดใหญ่

2) ดำเนินธุรกิจด้วยความซื่อสัตย์ ขยัน อดทน คุณลักษณะดังกล่าวเป็นคุณสมบัติขั้นพื้นฐานของนักธุรกิจที่สร้างหรือเริ่มต้นธุรกิจใหม่ด้วยตัวเอง เช่น สนั่น หอมอรุณ แสงฟ้า อาตมประสงศา ไพสิฐ บุญวรกิจและสุภาพ จิรณกิจ ที่เริ่มต้นชีวิตจากการสร้างตัวด้วยความขยัน อดทน อดออม จนกระทั่งประสบความสำเร็จในธุรกิจซึ่งเป็นบันไดขั้นสุดท้าย และนักธุรกิจที่สืบทอดธุรกิจของครอบครัว เช่น สมบูรณ์ พงษ์เลิศนภาพร (สัมภาษณ์ : 14 มีนาคม 2556) ที่มีหลักการการทำงานคือ “ขยัน อดทน ซื่อสัตย์” นอกจากนี้ พ่อแม่ยังอบรมสั่งสอนให้อ่อนน้อมถ่อมตน ซื่อสัตย์ต่อคู่ค้าและลูกค้า ขยันขันแข็ง อดทนต่อปัญหาอุปสรรค และมีความเพียร (สนั่น หอมอรุณ. สัมภาษณ์ : 8 เมษายน 2556) และจากคำบอกเล่าของ สวัสดิ์ ลีทเวทิน (สัมภาษณ์ : 13 มีนาคม 2556) ที่ว่า “พ่อเล่าให้หลานสามก๊กให้ฟังตั้งแต่เด็ก สอนให้มีความซื่อสัตย์สุจริตต่อตนเองและผู้อื่น สร้างความน่าเชื่อถือและความขยันหมั่นเพียรตรงต่อเวลา”

3) มีความมัธยัสถ์อดออม อ่อนน้อมถ่อมตน นับถือบูชาเชื่อฟังคำสั่งสอนของบรรพบุรุษ นักธุรกิจชาวไทยเชื้อสายจีนมีความเจริญก้าวหน้าทางด้านธุรกิจมาด้วยพื้นฐานการปลูกฝังคุณสมบัติในเรื่องของความมัธยัสถ์อดออม ระมัดระวังการใช้จ่ายและการลงทุน ปฏิบัติตนด้วยอัธยาศัยที่สุภาพและอ่อนน้อมถ่อมตนเพื่อผลประโยชน์อันดีทางการค้า ที่สำคัญคือได้รับการบ่มเพาะให้นับถือบูชาบรรพบุรุษและผู้มีพระคุณโดยเชื่อว่าเป็นพื้นฐานของความเจริญ ดังคำกล่าวของ ธรรมบุญ โกวิทยา (สัมภาษณ์ : 7 สิงหาคม 2556) ที่ว่า “พ่อสอนให้เป็นคนขยัน ถ่อมตน มีความกตัญญู เชื่อฟังพ่อแม่ มีวินัย ในการทำงาน” เช่นเดียวกับ สนั่น หอมอรุณ (สัมภาษณ์ : 8 เมษายน 2556) ที่กล่าวว่า “ในครอบครัวหอมอรุณอบรมสั่งสอนให้ลูก ๆ มีความกตัญญูต่อบิดามารดาและผู้มีพระคุณ และไม่ลืมตัว ให้อ่อนน้อมถ่อมตนต่อลูกค้า”

4) รู้จักใช้ภูมิปัญญาการจัดการ การก่อร่างสร้างตัวเริ่มต้นธุรกิจของชาวไทยเชื้อสายจีน ในหาดใหญ่ ตั้งอยู่บนพื้นฐานของการรู้จักใช้วิชาชีพที่ตนเองถนัดมาแต่ต้น มาปรับใช้ในการสร้างตนหรือสร้างธุรกิจของตนเองให้อยู่รอด และประสบผลสำเร็จเหมาะสมกับสถานการณ์ ดังตัวอย่างที่พบในการประกอบธุรกิจของสุภาพ จิรณกิจ เจ้าของบริษัท เอส เค ลาเท็กซ์ จำกัด ซึ่งดำเนินธุรกิจค้าไม้ยางชัน ที่มีประสบการณ์ในการทำสวนยางมานานกว่า 15 ปี และมองเห็นว่าการทำสวนยางในรูปแบบเดิมที่ทำอยู่ มีขั้นตอนและใช้เวลา จึงหาวิธีการที่มีขั้นตอนที่สั้นกว่า ใช้เวลาน้อยกว่าแต่ให้ราคาเท่ากัน จึงใช้ประสบการณ์ที่เห็นและจากการเรียนรู้มาก่อนตั้งธุรกิจโรงงานผลิตน้ำยางชันแทนการทำยางแผ่น

5) มีความสนใจใฝ่รู้ ซึ่งเป็นคุณสมบัติพื้นฐานที่ติดตัวมาของชาวไทยเชื้อสายจีน เพื่อปรับตัวให้สามารถอยู่รอดในสังคมต่างถิ่นได้ และสามารถยืนหยัดธุรกิจการค้าในต่างแดน การเรียนรู้ ทำความเข้าใจธรรมชาติของผู้คนและสังคมให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ และเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ อยู่ตลอดเวลา เพื่อตอบสนองความต้องการทางการค้าได้ถูกที่ถูกลเวลา จึงเป็นที่มาของการให้ความสำคัญกับการเพิ่มพูนความรู้และการศึกษาของตนเองและทายาทของนักธุรกิจชาวไทยเชื้อสายจีน ในเขตเทศบาลนครหาดใหญ่ ดังคำกล่าวของ สวัสดิ์ ลีกตเวทิน (สัมภาษณ์ : 13 มีนาคม 2556) ที่ว่า “การศึกษาเป็นพื้นฐานสำคัญของชีวิต ผมเรียนรู้ด้วยตนเองมามาก อ่านเขียนภาษาจีนได้ 90% ไทย 100%”

คุณสมบัติเฉพาะตัวดังกล่าวของชาวไทยเชื้อสายจีน สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สุธิวงศ์ พงศ์ไพบูลย์ และคณะ (2544 : 100) ที่พบว่าคนจีนส่วนใหญ่สร้างฐานะด้วยองค์คุณ 4 ประการคือ 1) มีความรู้ในการเลือกแหล่งและเส้นทางทำกินที่เหมาะสม 2) มีความขยันอดทน 3) มีความมัธยัสถ์อดออม และ 4) มีการใช้ภูมิปัญญาการจัดการ

2.2 ด้านการสร้างความมั่นคงทางธุรกิจ

นักธุรกิจชาวไทยเชื้อสายจีน จะสร้างความมั่นคงทางธุรกิจเป็นขั้นบันได ค่อย ๆ ก้าวไปตามลำดับไม่ลงทุนเกินตัว (สนั่น หอมอรุณ. สัมภาษณ์ : 8 เมษายน 2556) เริ่มจากการสร้างตัวด้วยความขยันอดทน มีความมัธยัสถ์ อดออม ขึ้นต่อไปก็จะเริ่มต้นค้าขายขยายทุน ขยายรายได้ เป็นผู้ประกอบการหรือเป็นธุรกิจขนาดใหญ่จนถึงขั้นบันไดสูงสุด ดังเช่นที่พบในธุรกิจของ สนั่น หอมอรุณ แสงฟ้า อาตมประสังสา และอาทร เสน่ห์มหาคุณ นอกจากนี้ยังพบว่านักธุรกิจชาวไทยเชื้อสายจีนมีรูปแบบการสร้างความมั่นคงทางธุรกิจ โดยยึดมั่นความสัมพันธ์ของครอบครัวอย่างเหนียวแน่น (สนั่น หอมอรุณ. สัมภาษณ์ : 8 เมษายน 2556) สร้างความสัมพันธ์ทางการค้าด้วยระบบกงสี โดยให้สมาชิกของครอบครัวมีส่วนร่วมโดยตรงกับการดำเนินงานของกิจการ ซึ่งระบบกงสี เป็นวิธีการสร้างความมั่นคงทางธุรกิจของชาวจีนมาช้านาน ดังที่พบในการดำเนินธุรกิจของโรงแรมยงดี และศูนย์การค้ายงดี ที่ให้ลูก ๆ มีส่วนร่วมในการดำเนินงานของกิจการ โดยมี วัฒนา อังสนากุล เป็นผู้จัดการ (วัฒนา อังสนากุล. สัมภาษณ์ : 13 กรกฎาคม 2556)

นอกจากนี้ผลการศึกษาพบว่าการสร้างความมั่นคงทางธุรกิจด้วยระบบกงสี ในบางธุรกิจมีความคลี่คลายและปรับเปลี่ยนไปตามยุคสมัยของสังคม มีการถ่ายโอนความรู้ต่อสมาชิกครอบครัวจากรุ่นสู่รุ่น จนแตกเป็นกิจการสาขา กิจการเฉพาะส่วนตามมา สมาชิกในครอบครัวแยกกันบริหารแต่ละกิจการ แต่ยังมีการเกื้อหนุนซึ่งกันและกันเป็นเครือข่ายธุรกิจ ซึ่งจัดเป็นระบบกงสีแบบใหม่ ดังที่พบจากการประกอบธุรกิจในเครือกังส์แสงศรีสวัสดิ์นุภาพ ที่หันมาร่วมทุนแบบกงสี ให้ลูก ๆ ร่วมถือหุ้น ร่วมประกอบกิจการ โดยมีบริษัทในเครือข่ายหรือของกงสี ได้แก่ บริษัทกังส์แสงศรีสวัสดิ์ จำกัด บริษัทกังส์แสงอุตสาหกรรม จำกัด บริษัทกังส์แสงสุขภัณฑ์ จำกัด บริษัทกังส์แสงเครื่องมือและเครื่องจักรกล จำกัด และโรงแรมเอเซียหาดใหญ่ โดยมอบหมายให้ลูกแต่ละคนรับผิดชอบเป็นเจ้าของในแต่ละบริษัท โดยมอบให้

สมบุรณ์ พงษ์เลิศนภาพร บุตรชายคนโต ซึ่งใช้นามสกุลของพี่ชายของนายกังสแสง บริหารโรงแรมเอเชียน ซึ่งรวมอยู่กับบริษัทศรีสวัสดิ์อุตสาหกรรม จำกัด มอบให้สมบัติ ศรีสวัสดิ์นภาพร บุตรชายคนเล็ก บริหารบริษัทกังสแสงศรีสวัสดิ์ จำกัด มอบให้สิน ศรีสวัสดิ์นภาพร บริหารบริษัทกังสแสงสุขภัณฑ์ จำกัด และมอบให้สุดทอง ศรีสวัสดิ์นภาพร บริหารด้านเครื่องมือและเครื่องเหล็กในบริษัทกังสแสงเครื่องจักรกล จำกัด (สุวิงศ์ พงศ์ไพบุลย์ และคณะ, 2544 : 223-226) และดังที่พบในการประกอบกิจการของกลุ่มบริษัทพินาณิก จำกัด ที่แบ่งแยกให้สมาชิกในครอบครัวแยกกันดูแลแต่ละส่วนภาคส่วนธุรกิจ ดังที่ธรรมนูญ โกวิทยา (จิรพรรณ อัญญะโพธิ์, 2550ก) ได้พูดถึงการดูแลธุรกิจของกลุ่มพินาณิกไว้ว่า “เราจะแยกธุรกิจออกจากกันอย่างชัดเจน ผมจะดูโต้อย่างเดียว น้องชายคู่อีกแบรนด์หนึ่ง ส่วนน้องสาวก็ดูรถยนต์อีกแบรนด์หนึ่ง ต่างคนต่างดู แต่เราจะมีบอร์ดของกลุ่ม ผมจะนั่งอยู่ในบอร์ดซึ่งมีทั้งหมด 7 คน เวลาประชุมบอร์ด ต่างคนต่างเสนอแนวคิดคิดว่าตัวเองจะทำอะไร ก็บอกกันก่อน ขยายไปไหนด้วยเหตุผลอะไร บอร์ดจะพิจารณา ส่วนใหญ่บอร์ดจะอนุมัติให้อยู่แล้ว และอาจจะมีการแนะนำ เช่น ต้องพยายามรักษามาร์เก็ตแชร์บ้าง ตรงนี้ตก ต้องเสริมตรงนี้ แล้วเขาก็เสนอแนวทางของเขา ทำแล้วเขาจะได้อะไร เป็นธรรมดาของธุรกิจทั่วไป”

จากการที่ชาวไทยเชื้อสายจีนดำเนินธุรกิจโดยให้สมาชิกของครอบครัวมีส่วนร่วมโดยตรงกับการดำเนินงานของกิจการจึงทำให้ธุรกิจของพวกเขาเหล่านั้นประสบความสำเร็จและดำเนินการมาจนถึงทุกวันนี้สอดคล้องกับสรรพชัย เตียวประเสริฐกุล (2550) ที่ว่าธุรกิจครอบครัวจำนวนมากมีผลการประกอบการที่ดีกว่าบริษัทแบบมืออาชีพ ที่เป็นเช่นนี้ก็เนื่องจากการที่ธุรกิจครอบครัวมีส่วนประกอบของความรับผิดชอบจากความเป็นเจ้าของสูงกว่ากิจการแบบมืออาชีพ ความเป็นเจ้าของทำให้ธุรกิจครอบครัวมีความคล่องตัวมากกว่าในการตัดสินใจ อาจจะสามารถควบคุมต้นทุนได้ดีกว่า และไม่มีลักษณะการทำงานแบบเข้าขามเยินขามที่มักพบในธุรกิจแบบมืออาชีพ นอกจากนี้ยังพบว่าประสิทธิภาพในการตัดสินใจของธุรกิจครอบครัวสูงกว่า เนื่องจากเจ้าของเป็นผู้มีส่วนได้เสียโดยตรง แต่ในธุรกิจแบบมืออาชีพมีปัญหาเพราะผู้บริหารอาจตัดสินใจเพื่อผลประโยชน์ของตนเองมากกว่าการตัดสินใจเพื่อสร้างผลประโยชน์สูงสุดต่อองค์กร

2.3 ด้านการบริหารธุรกิจ

การบริหารเป็นการกำหนดนโยบายที่สำคัญและการกำหนดแผนไปสู่การปฏิบัติ เป็นปัจจัยสำคัญที่จะนำไปสู่ความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจ นักธุรกิจชาวไทยเชื้อสายจีนในเขตเทศบาลนครหาดใหญ่มีหลักการบริหารธุรกิจดังต่อไปนี้

1) ยึดหลักการบริหารธุรกิจที่ให้ความสำคัญกับพนักงาน ดังที่ ไพสิฐ บุญวรกิจ (สัมภาษณ์ : 21 มกราคม 2556) กล่าวว่า “ผมให้ความสำคัญกับพนักงานมาก เลือกพนักงานที่มีความซื่อสัตย์จริงใจ มีความขยัน มุ่งมั่น ตั้งใจ ประหยัด มีความรับผิดชอบในภาระหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย โดยบริษัทตอบแทนด้วยเบี้ยขยัน โบนัสและเงินประกันสังคม การบริหาร

งานดังกล่าว ทำให้พนักงานขยันทำงานอย่างเต็มใจและได้ผลมาโดยตลอด”

2) ยึดหลักการบริหารธุรกิจที่ให้ความสำคัญเป็นธรรม ทั้งลูกค้า ผู้ใช้สินค้า และบริการ ครองใจลูกค้าด้วยความซื่อสัตย์และจำหน่ายสินค้าที่มีคุณภาพให้ความสำคัญกับการบริการให้เป็นທີ່ประทับใจลูกค้า ให้บริการหลังการขายและรับผิดชอบดูแลหลังการขายให้ความสำคัญกับการบริการให้เป็นທີ່ประทับใจลูกค้า ดังเช่นหลักการบริหารงานของ วิทยา โกวิทยา (สัมภาษณ์ : 7 สิงหาคม 2556) คือ “ลูกค้าคือพระเจ้า ลูกค้าคือพระราชา”

3) ยึดหลักการบริหารงานที่ให้ความสำคัญเป็นธรรมกับคู่ค้ารวมถึงผู้มีส่วนร่วมสัมพันธ์ทางธุรกิจ เช่น บริษัท เค แอนด์ เค ซูเปอร์มาร์เก็ต จำกัด มีหลักในการบริหารงานคือให้ความสำคัญกับคู่ค้า ถือว่า คู่ค้าเป็นเพื่อนร่วมงาน ซึ่งคล้ายกับการบริหารธุรกิจของคุณประกิจ ไชยสงคราม กรรมการผู้จัดการ บริษัท ยงสงวนกรุ๊ป จำกัด ซึ่งมีธุรกิจการค้าสินค้าอุปโภค บริโภคเหมือนกัน (จิรพรรณ อัญญะโพธิ์, 2550ข)

4) ยึดหลักการบริหารธุรกิจที่รับผิดชอบต่อสังคม (Corporate Social Responsibility, CSR) ซึ่งกำลังมีบทบาทมากขึ้นในสังคมไทยในขณะนี้ ดังที่ ธรรมบุญ โกวิทยา (สัมภาษณ์ : 7 สิงหาคม 2556) กล่าวว่า “การทำธุรกิจไม่ใช่ต้องการกำไรเพียงอย่างเดียว แต่ธุรกิจต้องมีความรับผิดชอบต่อสังคมด้วย” ดังตัวอย่างโครงการ “โตโยต้า ถนนสีขาว” ในส่วนของกลุ่มพิชานเองนอกจากเข้าร่วมกิจกรรมในโครงการถนนสีขาวกับโตโยต้าแล้ว บริษัทยังได้บริจาคเงินให้กับโรงพยาบาล โรงเรียน ได้จัดทำห้องสมุดให้กับโรงเรียน ในโครงการ พิชานสานฝันห้องสมุดเพื่อน้อง ได้สร้างไปแล้วมากกว่า 70 แห่ง งบประมาณแห่งละ 100,000 บาท จัดหาหนังสือ คอมพิวเตอร์ ให้กับโรงเรียน และส่งเสริมทางด้านกีฬา ซึ่งกิจกรรมช่วยสาธารณกุศล สร้างวัด สร้างโรงเรียน โรงพยาบาล ในลักษณะร่วมสร้างหรือบริจาคได้ดำเนินมาตั้งแต่สมัยหลวงพิชานอานวยกิจ ผู้ก่อตั้ง บริษัทพิชานพาณิชย์ จำกัด และหลักการบริหารธุรกิจที่รับผิดชอบต่อสังคม ยังยืนอยู่คู่กับพิชานพาณิชย์ จำกัด จนถึงปัจจุบัน

จากการศึกษาวัฒนธรรมธุรกิจของชาวไทยเชื้อสายจีนในเขตเทศบาลนครหาดใหญ่ จะเห็นได้ว่าปัจจัยที่สนับสนุนความสำเร็จของธุรกิจ มีไม่เพียงแค่อินทรีย์ มีคุณภาพสูง หรือ การทำการตลาดอย่างทั่วถึง เท่านั้น แต่เป็นการทำธุรกิจที่มุ่งเน้นการใช้สายสัมพันธ์กับกลุ่มคนที่ถูกต้องเป็นสำคัญ รู้จักนำประสบการณ์ทั้งที่เป็นความสำเร็จและความผิดพลาดในอดีตมาเป็นบทเรียนเพื่อบริหารจัดการวิถีธุรกิจในปัจจุบัน ให้เหมาะสมกับโอกาสและสถานที่อย่างถูกที่ถูกเวลา รวมทั้งรู้จักการวิเคราะห์สถานการณ์และปรับใช้ทรัพยากรให้สอดคล้องกับสิ่งแวดล้อมทางธุรกิจ มาสร้างโอกาสและให้เกิดผลประโยชน์สูงสุดกับธุรกิจของตนเองอย่างชาญฉลาด ซึ่งถือเป็นภูมิปัญญาและความรู้ความเข้าใจในการนำทุนทางวัฒนธรรมที่เป็นอัตลักษณ์การบริหารจัดการธุรกิจของนักธุรกิจชาวไทยเชื้อสายจีน ท่ามกลางวิถีชีวิตพหุวัฒนธรรมอันหลากหลาย ที่สามารถธำรงรักษาและปรับตัวให้ธุรกิจและองค์กรของตนเองดำเนินไปในวิถีธุรกิจที่มั่นคงและยั่งยืน

เอกสารอ้างอิง

- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2555, 12 พฤศจิกายน). “วัฒนธรรมกับบทบาทของคนจีนโพ้นทะเล”, *เดลินิวส์*. 23.
- จิรพรรณ อัญญะโพธิ์. (2550ก). *ธรรมเนียม โกวิทยา - เนตร จันทรศมี “ตลาดทำให้เราเปลี่ยนถ้าเราไม่ทำเราก็เล็กลง”*. กรุงเทพฯ : บริษัทไทยคุณ – แบรินด์เอจ โฮลดิ้ง จำกัด. สืบค้นเมื่อ 15 พฤศจิกายน 2555, จาก <http://www.brandage.com>.
- จิรพรรณ อัญญะโพธิ์. (2550ข). *เค แอนด์ เค ซูเปอร์ค้าส่ง และยงสงวน กรณีศึกษาปะทะพลาถอยพลาถ*. กรุงเทพฯ : บริษัทไทยคุณ – แบรินด์เอจ โฮลดิ้ง จำกัด. สืบค้นเมื่อ 15 พฤศจิกายน 2555, จาก <http://www.brandage.com>.
- จันทิมา สมรรถะบุตร. (2553). “การสืบทอดธุรกิจของครอบครัว”, *นักบริหาร*. 30(3), 88-91.
- ประพิน มโนมัยวิบูลย์. (2554). “ชุมชนจีนในประเทศไทย : หลากหลายสำเนียงจีน”, *ราชบัณฑิตยสถาน*. 36(4), 539-552.
- สุวิงศ์ พงศ์ไพบุลย์ ดิลก วุฒิพานิชย์ และประสิทธิ์ ชินการณ์. (2544). *เงินทักษิณ : วิถีและพลัง*. กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.).
- สรรรค์ชัย เตียวประเสริฐกุล. (2550). *ธุรกิจครอบครัว ไม่ใช่เรื่องเล่น ๆ*. กรุงเทพฯ : บริษัทไทยคุณ – แบรินด์เอจ โฮลดิ้ง จำกัด. สืบค้นเมื่อ 15 พฤศจิกายน 2555, จาก <http://www.brandage.com>.
- ศุภการ สิริไพศาล อภิเชษฐ กาญจนดิฐ พรชัย นาคสีทอง และสมาลี ทองดี. (2548). *ความเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมของชุมชนชาวจีนเมืองหาดใหญ่จากอดีตถึงปัจจุบัน*. สงขลา : สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงวัฒนธรรม.
- กวิศพงษ์ สิริธนนท์สกุล (ผู้ให้สัมภาษณ์), อิทธิพล เพชรศิริ (ผู้สัมภาษณ์), ที่บ้านเลขที่ 9/9 ม.5 ต.คลองแห อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา เมื่อวันที่ 20 มีนาคม 2556.
- ชาญ ลีลาภรณ์ (ผู้ให้สัมภาษณ์), อิทธิพล เพชรศิริ (ผู้สัมภาษณ์), ที่บ้านเลขที่ 126 ถ.นิพัทธ์อุทิศ 1 ต.หาดใหญ่ อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา เมื่อวันที่ 11 มีนาคม 2556.
- ธรรมนุญ โกวิทยา (ผู้ให้สัมภาษณ์), อิทธิพล เพชรศิริ (ผู้สัมภาษณ์), ที่บ้านเลขที่ 456 ถนนเพชรเกษม ต.หาดใหญ่ อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา เมื่อวันที่ 7 สิงหาคม 2556.
- วัฒนา อังสนากุล (ผู้ให้สัมภาษณ์), อิทธิพล เพชรศิริ (ผู้สัมภาษณ์), ที่บ้านเลขที่ 99 ถ. นิพัทธ์อุทิศ 3 ต.หาดใหญ่ อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา เมื่อวันที่ 13 กรกฎาคม 2556.
- ไพสิฐ บุณยารัก (ผู้ให้สัมภาษณ์), อิทธิพล เพชรศิริ (ผู้สัมภาษณ์), ที่บ้านเลขที่ 25/1-3 ถ.ศรีภูวนารถ ต.หาดใหญ่ อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา เมื่อวันที่ 21 มกราคม 2556.

สวัสดิ์ ลีเกตเวทิน (ผู้ให้สัมภาษณ์), อิทธิพล เพชรศิริ (ผู้สัมภาษณ์), ที่บ้านเลขที่ 47/4
 ถ.นิพัทธ์อุทิศ 3 ต.หาดใหญ่ อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา เมื่อวันที่ 13 มีนาคม 2556.
 สนั่น หอมอรุณ (ผู้ให้สัมภาษณ์), อิทธิพล เพชรศิริ (ผู้สัมภาษณ์), ที่บ้านเลขที่ 11/4-9
 ถ.ศรีภูวนารถ ต.หาดใหญ่ อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา วันที่ 8 เมษายน 2556.
 แสงฟ้า อาตมประสงศา (ผู้ให้สัมภาษณ์), อิทธิพล เพชรศิริ (ผู้สัมภาษณ์), ที่บ้านเลขที่ 43
 ถ.นิพัทธ์อุทิศ 1 ต.หาดใหญ่ อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา เมื่อวันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2556.
 สุภาพ จิรณกิจ (ผู้ให้สัมภาษณ์), อิทธิพล เพชรศิริ (ผู้สัมภาษณ์), ที่บ้านเลขที่ 459
 ซอยหาดใหญ่ ถ. เพชรเกษม เมื่อวันที่ 12 กรกฎาคม 2556.
 สมบูรณ์ พงศ์เลิศนภากร (ผู้ให้สัมภาษณ์), อิทธิพล เพชรศิริ (ผู้สัมภาษณ์), ที่บ้านเลขที่ 55
 ถ.นิพัทธ์อุทิศ 3 ต.หาดใหญ่ อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา เมื่อวันที่ 14 มีนาคม 2556.